

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőből 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József Tóthherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 451.

Arad, 1915.

FOSZKRESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 24.

Negyed év óta támadnak az olaszok eredmény nélkül.

— Erdélyi csapatok sikere északon. —

Budapest, augusztus 23. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

A Pulwa alsó folyásától és a Riasnótól észak felé vezető vasutvonal-tól keletre rendkívül heves harcok folytak. Az ellenség minden talpalattnyi földet a legszivósabban védelmez, de az egész harcvonal mentén számos ponton visszavetettük. Ez alkalommal nagyszámu foglyot ejtettünk. Különösen keményen harcoltak kipróbált erdélyrészi ezredeink. A Riasnótól északra fekvő Gola és Suchodol falvaknál a 64. számú gyalogezred egy orosz gránátosok által védelmezett sánc elfoglalása alkalmával hét (7) tisztből és kilencszáz főnyi légénységből álló védőcsapatot elfogta és hét (7) géptegyvert zsákmányolt. Breszt-Litowszk előtt semmi újság. A Wlodawától keletre német csapatok a tavak öven túl nyomultak elő. Wladimir Wolynskyj körül biztosító csapatainkat Turyjsk-ig és a Luboml-tól keletre fekvő területig, toltuk előre és az oroszokat visszajűztük. Kelet-Galiciában csönd volt.

Olasz hadszíntér:

Csapataink tegnap is az olaszoknak a doberdói fensik ellen intézett több-rendbeli támadását verték vissza. Helyenként kézi tusáig fejlődött a harc. Sok esetben az ellenség megkísérel, hogy módszeres támadással közelítse meg védelmi vonalainkat. A tolmecini hidtő délután tűzérési gyorstűz alatt állott. Ezt követőleg ellenséges gyalogság késő éjszakáig ismételtlen eredménytelenül támadott, súlyos veszteségei voltak. Többi harcvonalon nincs lényeges esemény. Tiroli erődítményeink ellen irányzott nehéz tűzérési tűz időnként csökkent.

Egykori szövetségeseink hadüzenete óta épen ma tekt el egy negyed év. Az olasz hadsereg számtalan támadásával szemben sehol sem ért célt, ellenben óriási veszteségeket szenvedett. Csapataink változatlanul állanak helyt a határon vagy a határ közelében levő hadállásainkon. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ossowiec várát elfoglalták a németek.

Berlin, augusztus 23. A nagy fő-hadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Ma reggel Zeebrügge előtt mintegy negyven hajóból álló ellenséges hajóhad jelent meg, amely miután parti tűzérésünk tüzelt rája, nyugati irányban ismét eltávozott. Vogezenben Müntertől északra a lingekopfschratzmaenle-barenkopfi vonalon új harcok vannak folyamatban. Az erős támadások tegnap este részben állásainkig haladtak előre. A Lingekopfon ellentámadásokkal ismét visszavertük az ellenséget. A Schratzmaenlen és a Barenkopfon heves közelharcok egyes árokrészek körül egész éjen át tartanak. Mintegy harminc alpesi vadászt foglyul ejtettünk. Wavrinnál. (Lilletől

délnyugatra) leltünk egy angol repülőgépet.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadsereg-csoportja.

Bichhorn vezérezredes csapatai Kownotól keletre és délre további előnyomulásban vannak. A Bobr mentén megszállottuk az oroszok által kiűrt Ossowien várát. Tykocintól északra és délre sikeres harcok voltak. Tykocint elfoglaltuk. Eközben egyezerkettőszáz oroszot, köztük tizenegy tisztet elfogtunk és hét géppuskát zsákmányoltunk. Bjelsktől északra az oroszoknak kétségbeesett ellentámadásai meghiusultak, miközben ellenség igen jelentékeny

veszteségeket szenvedett. E várostól délre előbbre haladtunk.

Lipót bajor herceg tábornagy had-csoportja:

Szivós harcok közepette átlépték e csapataink a Kleszcele-Raina vonalat és továbbra is kedvező körülmények között támadnak. Háromezerötven oroszot elfogtunk és tizenhat géppuskát zsákmányoltunk.

Mackensen tábornagy had-csoportja.

A Pulwa szakaszon való átkelést a Raena és a torkolat közti arcvonalon heves ellenállás után kikényszerítettük a Pulwa szakasz felett a Bugon át való támadás tovább halad. Breszt-Litowsk előtt a helyzet változatlan. A Switjacz mindkét oldalán Piszcanál (Wlodawától keletre) az ellenséget tegnap megvertük és északkelet felé visszajűztük. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A bolgár-török

megegyezés.

Arad, augusztus 23.

A Balkánnak hetek óta függő, izgatott érdeklődéssel kísért kérdései közül az egyik, a legfontosabb ma megoldáshoz és elintézéshez jutott. Bulgária és Törökország között megtörtént a megegyezés.

A tétovázásból elsőnek lépett ki Bulgária és ezzel a lépésével nemcsak a maga józanságáról, erős önállóságáról tett tanúságot, de utmutást adott a többi balkáni államok részére is. Minden ígéret, fenyegetés, ravaszkodás, diplomáciai cselvetés közben se vesztette el szemé elől azt a kézzelfogható igazságot, hogy csak az adhat valamit, akinek módjában van és azt, ami fölött rendelkezik. Bulgáriára nem lehettek kecségtetők azok az ígérek, amelyeket a kudarcral vergődő, a szorult helyzet kétségbeesésében kapkodó entente igyekezett egymásra halmozni. Még ha a mult nem is tanította volna meg Bulgáriát arra, hogy Oroszország barátságában és őszinteségében erősen kételkedjék: megfontolt ésszel nem vehette készpénznek, hogy az entente Macedóniát igéri neki, amelyről Szerbia nem mondott le és amelyért Szerbiának olyan kárpótlást kellett volna kapni, amely nem volt és nem is lesz az entente birtokában.

Amit Törökország Bulgáriának ad:

azt nem kellett kizsarolnia; olyan engedmény az, amelynek nyomában nem marad fájdalom és keserűség, a melyet tehát Törökország sohase fog visszakivánni. A mikor Törökország sorsa a győztes központi hatalmak sorsával van összekapcsolva, a török birodalmat nem a kénytelenség viszirá az engedményekre, hanem a békés megoldás vágya és akarata. Ha Szerbia az entente nyomása alatt fogcsikorgatva lemondott volna is Macedoniáról, ebben az engedményben benne lett volna az az eltökélés, hogy mihelyt alkalom lesz, azt újra visszalopja Bulgáriától. E mellett a bizonytalan értékű ajánlásoknak olyan vérdíját követelték volna Bulgáriától, amelyet fájdalmasan érezett volna meg ez a fiatal ország. Így azonban jogos önérzettel mutathat Radoszlavov bolgár miniszterelnök arra, hogy nemzete az elért eredményekkel meg lehet elégedve. Nemcsak az elért eredményekkel, de azzal is, hogy miként érték el és biztosították azokat.

Ep ma mutat rá a mi Hőferünk, hogy Olaszország egy negyed évi harc után semminő eredményt nem tudott elérni. Borzalmas véráldozatok, az emberi élet hihetetlen pazarlása és elképzelhetetlen erőfeszítések után egy szegőlyét se foglalhatta el azoknak a területeknek, amelyeket becsületesen, szőszegés nélkül, békésen, áldozat nélkül megkaphatott volna. Most, az elszenvedett nagy veszteségek után kénytelen új, az eddiginél is kilátástalanabb harcmezőkre küldeni halálra szánt csapatokat, hogy a győztes törököket legalább foglalkoztassa.

Hogy a török-bolgár megegyezésnek a Balkánon milyen következményei lesznek, azt kiszámítani nem lehet. Annyi tény, hogy Bulgária ezzel a nagy elhatározással megalapította jövőendő nagyságát, történelmi hivatását. Mert az kétségtelen, hogy a Törökországtól kapott területi engedményeket ki fogják egészíteni Macedóniának azon részei is a melyeket ma Szerbia bitorol. Az entente bukásával együtt meg lesz pecsételve Szerbia sorsa is és mihelyt a központi hatalmak fogják a békefeltételeket diktálni, módjuk lesz megadni azt, a mit az entente hamisan ígért. A dolgos, komoly bolgár faj, a melyet a maguk tejével dolgozó, hajlíthatatlan államférfiak vezetnek, méltó és alkalmas lesz arra, hogy a Balkánnak vezető államát megalkossa, tartsa és fejlessze.

Csukaszürke szövetek szállítása a hadseregnek. A kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a honvéd központi ruhatár parancsnoksága tábori szürke szövetek és pedig: zubbony, köpeny, köpenybélés és nadrághoz, valamint gyapju kápok korlátlan mennyiségűnek szállítására bármely időben benyújtható ajánlatra pályázatot hirdet. A pályázat összes feltételei megtekinthetők a kamarában a hivatalos órák alatt.

Olasz katonák utban vannak a Dardanellák felé

(Az olasz-török háború. — A fenyegetett görög semlegesség. — Török katonai sikerek.)

Látrati tudósítás.

Bécs—Berlin—Konstantinápoly, aug. 23.

Athéni entente-barát részről származó híradás szerint, mint a „Südslavische Korrespondenz“ jelenti, a már uton lévő olasz haderő, amely állítólag nagyon jelentékeny, arra van szánva, hogy Szmirnánál és Mersinánál partra szálljon. Olaszország már július vége óta készülődik a Törökország ellen való beavatkozásra. Akkoriban ugyanis az abruzzói herceg vezérkarának több tagja és Cadorna vezérkarából való más olasz tisztek a „Janicolo“ gőzhajón, amelyen görög lobogó volt s amelyet később egy görög hadihajó Korfu táján lefoglalt, a Dardanelláknál jártak, hogy az olasz szárazföldi és tengeri akció terveit az angol tengernagy és Hamilton tábornok véleményezése alá bocsássák. Egy konstantinápolyi jelentés hangsúlyozza, hogy a török fővárosban teljes nyugalommal fogadták az olasz hadüzenetet.

Az olasz hadüzenet és Görögország semlegessége.

Szaloniki, augusztus 23. Az olaszok legújabb hadüzenete még mélyebbre teszi az Itália és a Balkán államok, különösen Görögország közötti szakadást s előreláthatóan véglegesen az entente ellen szítja ez országok közvéleményét. Az olaszok semmit sem akcióztak a törökök ellen ki nem tehetnek anélkül, hogy görög területet, vagy legalább is a görög érdekek zónáját ne érintenek s mihelyt tiottájuk bázisát a görög szigetvilág közeleiben helyezik el, a suriodások és összeütközések egész sorozata veszi kezdetét. Itt bizonyosra veszik, hogy Görögország már legközelebb kénytelen lesz megvédeni fenyegetett semlegességét, s ez akciójában más balkáni államra is számíthat annál is inkább, mert az olasz hadüzenet világos bizonyítéka annak, hogy az entente a Balkánon végleg elvesztette a játékot s ezért nyit a legutolsó, legkettségbeesettebb uthoz, az olasz-török háború megindításához.

A német nagykövet a szultánnál.

Konstantinápoly. Vasárnap délután ment végbe Hohenlohe herceg, a helyettes német nagykövetnek a szultánnál való kihallgatása, amely a szultán betegsége miatt eddig elhalasztódott. Három órakor díszbe öltözött lovasok és kavaszok után a díszhintók egész sora Hohenlohe herceget, Neurath báró nagykövetségi tanácsost, Mertens főkonzult, Göppers titkos tanácsost, Humann hadtápparancsnokot, az összes dragománokat hozta a szultán palotájának udvarába. A nagykövetet és kíséretét nyomában megérkezésük után a szultán fogadótermébe vezették, ahol a szultán a legfőbb udvari méltóságok jelenlétében várakozott már rájuk. Hohenlohe herceg átnyújtotta megbízólevelét, mire Weber dr. első dragomán beszédet olvasott fel, amelyben Hohenlohe herceg kijelenti, hogy Vilmos császár megbizta őt, fejezze ki

barátságát és nagybecsülését a szultán iránt, örömet a szultán felgyógyulásán és a német-török viszony kitűnő voltán, valamint a fegyverbarátságban, amely a véres harcokban kiállja a tűzpróbát.

A nagykövet kifejezte azt a reményét, hogy az ellenséges hatalmaknak a közép-európai hatalmat és az oszmán birodalom elpusztítására vonatkozó tervei semmivé válnak a három hatalom csapatsínak hősiességén. A Mindenható az egyesített küzdelmet a végleges sikerrel koronázni fogja, amely a népek boldogságát és virágzását biztosítja és a legerősebb jutalom lesz az áldozatokért, amelyeket az igazságos ügynek hozunk.

Válaszában a szultán köszönetet mondott a császár barátságáért és a herceg kiküldésében rejlő megtiszteltetésért, valamint érdeklődésért hogyléte iránt. A szultán kijelentette, hogy Törökország mindent meg fog tenni, ami hatalmában áll, hogy az oszmán birodalom és szövetségeseinek igazságos ügyét győzelemre segítse. Szívvel reméli, hogy a Mindenható győzelemre segíti. A szultán hangsúlyozza barátságát.

A hivatalos fogadtatás után fesztelen társalgás volt, amelyben a szultán szeretetreméltósága és derűt kedélye a jelenlévőket örömmel és csodálattal töltötte el.

Délután 5 óra felé Hohenlohe herceg, Neurath báró nagykövetségi tanácsos és Weber dr. drachomán Jussuf Izzedin trónörökösöz hajtottak, akinek Hohenlohe herceg a német császár nevében nyújtotta a vaskereszt-rendet.

Visszavert ellenséges támadások a Dardanella-fronton.

Konstantinápoly, augusztus 23. A főhadiszállás közli: A Dardanella-fronton szárazföldi és hajótüzérség heves tüzelése után az ellenség huszonegyedikén több mint egy hadosztállyal támadást intézett ellenünk Anafadra környékén. A támadást teljesen visszavertük és óriási veszteségeket okoztunk az ellenségnek. Augusztus tizedikén, tizenhetedikén és huszadikán lefolyt harcokban több mint négyszáz puskát zsákmányoltunk, ugyanannyi szuronnyal, továbbá egy láda bombát és rengeteg hadi anyagot. Ariburnu szakaszon ellenség huszonegyedikén délután előretörést kísérelt meg, amely azonban tüzelésünkben összeomlott. Sedil Bahrnál semmi jelentős esemény nem történt. Többi fronton nincs változás. (Minisztorelnökség sajtóosztálya.)

Török győzelmek a Kaukázusban.

Konstantinápoly, augusztus 23. A haditudósító jelentik a kaukázusi harctérről: A török csapatok a kaukázusi hadszíntéren az egész vonalon előnyomulóban vannak. A fronton álló csapatokhoz egyre újabb csapatok csatlakoznak, úgy, hogy ma már túlerőben vagyunk az ellenséggel szemben. A harc most már egyetlen ponton sem folyik török területen, hanem teljesen átvonult az ellenség területére. A török front mögöttes területén, a falvakba már legnagyobb részben visszatért az elmenekült lakosság.

Elutazott a konstantinápolyi olasz követség.

Dedeagacs. Az olasz követség 60 tagból álló személyzete ma Konstantinápolyból különvonaton ideérkezett és egy olasz gőzösön tovább utazott.

Anglia parancsolta meg a török hadüzenetet Itáliának.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung írja: Olaszország Törökországnak való hadüzenetét a lybiai felkeléssel indokolja, valósággal pedig Anglia kényszerítette erre a lépésre azzal, hogy naponta tizennyolcezer tonnával kevesebb szénét szállított az olaszoknak, a

kik miután Németországtól el vannak zárva, teljesen az angol szénkiviteire szorultak.

Lugano. Az olasz lapok a török hadüzenettel foglalkozva azt írják, hogy a szultán megbízottja Tripolisban az olaszok ellen fanatizálta a banszülötteket. A hadüzenettel az olasz kormány véget vetett a további befolyásnak.

Az aradi háziezred kettős ünnepe az északi harctéren.

(A király születése napján tüzték föl Pflister ezredes vaskoronarendjét.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 23.

Arad kedves és szeretett katonáiról, a vitéz harminchármasokról hozott hírt a tábori posta. A háziezred két fiatal katonája: Braun Miksa és Nikolin Péter önkéntes káplárok írták meg az augusztus 18-án lefolyt kettős harctéri ünnep krónikáját az Aradi Közlöny számára. Egy rozoga lengyel faluban kelt a levél — így írják küldői

Augusztus 17-én esti 8 órakor a 33. ezred harctéren levő rezesbandája rákezdett a 33-asok indulójára. Első megálló helye, az ezredes ur lakása előtt volt. A királyt és a hadsereget éltető két darab után tovább masírozott a három zászlóalj parancsnokainak háza előtt. A zenét követő lelkes katonatömeg egyre növekvő kíséretében, hangos zeneszóval, meglátogattuk a szomszédos vadászszázaljak parancsnokságait, a divízió parancsnokát és éjjel fél 12 órakor törtünk nyugalomra.

Augusztus 18-án, reggel 6 órakor a tagwachét jelző fülbemászó trombita szava költötte fel ezredünket. Dél előtt 8 órakor a gyülekező téren találkozott a 33. ezred a békésosabai bakákkal, az aradi vadászokkal, a sok gépfegyverostaggal, a pionirokkal; — a völgyben esőrgedező savaros patakoska mellett. A szembenlevő magasiaton, tölgy és fenyőfa ágakból összetákolt oltár emelkedett. Jobbra és balra tőle foglalt helyet a vitéz tiszti kar; bent az oltárban Balcan tábori lelkes imádkozóit. Magas, tiszta szép hangja elvitte a szent szavakat a legtávolabb álló hívő hősköz is. Rövid, de lelkes, meleg szónoklata, nem egy megbarnult legénynek szedte ráncba szája szögletait. Ezután Pflister ezredes ezredparancsnokunk német nyelven megemlékezett katonás rövidségű, katonai mély érzelmű beszédében. Őfelsége, királyunk és császáruink már második ízben itt a harctéren megünnepelt születésnapjáról, a „Hoch“ az „Eljen“ és a „Szetreaské“ végezt nem érő zugása közben. Ugyanezeket a szavakat, melyeket az ezredparancsnok ur mondott el, ismételte magyar nyelven Strohhofer százados és román nyelven Szerb százados. Miután az ezredparancsnok ur fogadta a vadászok és a csabai bakák, tisztelgését, Strohhofer kapitány ur e szavakkal fordult a háziezredhez:

— 33-asok, örömmel hozom nektek tudomástokra, hogy e fényes ünnepnapon, királyunk és császáruink, külön kitüntetésben is részesítette a 33. ezredet, a mennyiben az ezredparancsnokának, a ki májusi offenzívánk óta győzelemről-győzelemre vezet az ezredet, elküldte a vaskorona-rend III. osztályú keresztjét. Fényesebb, emlékezetesebb alkalom nem is nyilhat, mint a mai, hogy vitéz jó ezredparancsnokunk mellére tüzzük ezt a megérdemelt magas császári és királyi kitüntetést.

Es után az egész ezred tomboló éljenzése közben Strohhofer kapitány feltűzte ezredparancsnokunk mellére a szép kitüntetést. Meghatott komolysággal fejezte ki az ezredes ur hálóját ezrede előtt, a melynek h-roi érdemei meghozták neki is ezt a nagy kitüntetést. Az ezredes ur meleg szavait magyar és román nyelven is tolmácsolták a szitáló, napsugaras esőben a lelkes katonáknak. Rezesbandánk messze hangzó szavában vonult fel az egész ezred kitüntetett parancsnokunk előtt hazafelé, ahol a kitünő menássi már várt mindegyikünkre.

Messziről hozzánk jut az ágyuk folytott moraja. A legnagyobb zene, a mely meghozza nekünk az ilyen ritka szép napokat, a mely okozza az eltörpült ellenségnek a fekete nappalokat a halálos fényes éjszakákat, a mely örökké emlékeztetessé teszi ezt a mai üdvözlőt, melyet az oroszoknak küldtünk.

Ugyancsak az északi harctérről kapjuk a hírt, hogy a király az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért a 33. gyalogezredben Institóris Ferenc hadnagyot a II. osztályú ezüst, Kurtag Károly zászlóst, a bronz, Kádár Aladár zászlóst a II. osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

Bur parancsnok huszárhadapród. A honvédelmi miniszter Luszénszky Félix bárót, a 3. népfelkelő huszárezred őrmesterét hadapróddá nevezte ki. A pár évvel ezelőtt felolvasó körútján Szegeden is megfordult Luszénszky érdekes multu ember. Végigharcolta az angol-bur háborút, mint bur parancsnok. Részt vett a boszniai okkupációban is és amikor a balkáni háború kitört, a bolgároknál jelentkezett katonai szolgálatra. Amikor azonban a szerbek a bolgárok segítségére jöttek, ő és a vele együtt harcoló Windischgráz Lajos herceg letette a fegyvert, mert nem akart a szerbekkel egy táborban harcolni. A világháború kitörésekor a már hatvan éves Luszénszky Félix báró nyomban szolgálattételre jelentkezett. A szemlén alkalmasnak találták, de korára való tekintettel helyi szolgálatra akarták beosztani. A báró tiltakozott ez ellen, mert amint kijelentette: „Nem enni jött a katonasághoz, hanem harcolni.“ Így került a frontra, ahol állandó bravurjaival lett népszerű. Ez év februárjában, amikor csapataink tíz napig tartották Staniszlaut, egyik kávéházba, ahol tisztek voltak, egy hatalmas termű, marcona külsejű idősebb huszárorrmester lépett be: Luszénszky Félix báró. Előadta, hogy ma pihenőnapja lévén, Ottyniában vadászni volt. Amikor a tisztek érdeklődtek az eredményről, elmondta, hogy muszkákra vadászott, akik közül négyet sikerült is elfognia. Lová előtt hajtotta be őket Stanislauba. Luszénszky most is állandóan a fronton van és szabad idejében szenvedélyesen űzi sportját: a muszkavadászatot.

Aradi honvédek utolsó rohama Przemyslből.

(A sebesült gyógyszerész naplója. — Przemysl elestétől visszatogalásáig a várban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, augusztus 23.

Új. Csanda Endre gyógyszerész, aki Przemysl várában élte át az oroszok két ostromát, a vár átadását, majd súlyos sebesülésként az oroszok uralmát, a vár visszavételét, hazaérkezett Przemyslből Nagyváradra. Naplójából, amelyért kiadók nagy pénzeket kínáltak, mert hiszen páratlan érdekességű, valók a következő részletek:

Március 18. Megkezdődött ma éjjel a végtétel. Az összes kivonuló csapatok készenlétebe kivonultak a Werkokba. Benn voltam a 23 ik hadosztály étkezdéjében, hogy elbucsuazzam jó ismerőseimről. Írtam haza egy levelet, mely Luftbalonnal fog elmenni, egy kedves, fiatal magnásfiu ajánlkozott önként a léghajó vezetésére. Neki adtam át a levelet, amelyben mindent egészen őszintén megírtam.

Közben jön a vár föltendánsa és mondja, hogy most megy a temetésre, 30 millió korona értékű papírpénzt égeinek el. Mindentűt csak tüzet látni. Egetnek csattokat, könyveket, löszerszámokat, sérült autókat és szakereket összetörték, a hidakat felrobbantották, az összes ágyukat megsemmisítették. Irtózatos nézni, mi történik...

A tegnap érkezett repülőgépen jött egy törzstiszt az Arme Oberkommandótól és ma nagy haditanács volt, ott döntötték el a vár sorsát. Lefeleszem, de nem tudom, mire ébrednek fel. Csak valamit tudnék a hazaiakról, de semmi hír majd öt hónapja.

Március 19. A kitörés éjjel 2 órakor kezdődött meg. Mint rendszeren, el volt előre árulva oly pontosan, hogy még a vonal szélességéről is biztos tudomásuk volt. A mieink teljes csendben vonultak az orosz sáncokig, de egyszerre elképzeltetlen erejű géppuskatűz és kartác-tűz fogadja őket. Irtózatos veszteségünk volt. Elfogtak egy zászlóaljat, ezzel, a halottakkal és sebesültekkel együtt körülbelül 10-000 ember. Délután tele van a város sebesültekkel. A ki-rohanás még nincs lefújva, Tamássy még künn van. A mi állapotunkat elképzelni sem lehet. Kuzmanek nem volt künn az egész idő alatt. A városban mindent megsemmisítenek, semmi épen nem marad. Ma volt az utolsó tiszti ösz-szejövetelünk, a parancsnok elbucsuzott tőlünk. Mi várjuk sorsunkat, parancs: végsőkig kitartani. Lehet, hogy szabad elvonulást adnak, lehet, hogy fogságba megyünk. Nincs élelem, három napnál tovább nem bírjuk, nem is beszélve az idegekről. A várparancsnok Őfelségétől egy gyönyörű táviratot kapott.

Március 20. A csapatok visszajöttek Siedlikárról s ma tűnt ki, hogy mennyi a veszteség.

Szakmáty ezredes megsebesülve, orosz fogságba jutott. Irtózatos volt, mikor a szétszórt csapatok visszafelé jöttek. Élő mumiák, nem emberek. A városban irtózatos a hangulat...

A gyógyszerész naplójában leírja a vár feladását, az oroszok utolsó rahamsit és a bajor csapatok által történt diadalmas visszafoglalást mindezt a már ismert részletekkel.

Riga elfoglalása megnyitja az utat Pétervárra.

(Aggodalmas a helyzet a németek gyors előrenyomulása miatt. — A Bobr menti ütközet. — Japán ágyuk és japán tüzekek a bukovinai fronton.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Berlin augusztus 23.

A pétervári távirati ügynökségnek Kowno kiürítéséről és Nowogeorgiewszk elestéről illetékes helyről a következőket jelentik: Bármilyen elszomorítóak is az új megpróbáltatások az orosz szívekre nézve, mégis el kell ismerni, hogy a modern tüzérség hatalma a vár védői részére minden fedezéket illuzoriussá tesz annyira, hogy nem csak tábori elsáncolások, hanem tartós erődítési művek is majdnem védtelenek azok romboló erejével szemben. Az elmúlt háborus időszakban Nowogeorgiewszk és Kovno nagy szolgálatot tettek nekünk, mint támaszpontok a Visztulánál, Narewnél és Njemennél lévő tartalékaink számára. Kiürítésük az ellenséges tüzérség fölényének következménye.

Nyolc millió új katonát szólít fegyverbe Oroszország.

Páris. Az orosz hadügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a népfelkelés második kategóriájának legfiatalabb korosztályait legközelebb behívják. Ez a behívás nyolcmillió emberre vonatkozik, akik harmincöt évnél mind fiatalabbak.

A Bobr menti harcok.

Kopenhágából táviratozzák a Vossische Zeitungnak, hogy odaérkezett jelentések szerint a Bobr vidékén nagy ütközet fejlődött ki, miután ott jelentékeny orosz seregrészeket vontak össze.

Kopenhága. A Berlingske Tidende jelenti Párisból, hogy genfi táviratok szerint a Bobr mentén nagy harc kezdődött. Az oroszok itt jelentékeny erősítéseket gyűjtöttek össze, hogy az ellenség előrehaladását feltartsák. Bialosztok kiürítése nagy eréllyel tolyik tovább. Az orosz kormány a város akadálytalan kiürítése érdekében öt millió rubelt bocsátott rendelkezésre. Riga fölött állandóan német repülőgépek szállanak, a melyek Tuckum felől jönnek, de oly magasságban repülnek, hogy az orosz ágyuk nem érnek el hozzájuk.

Breszt-Litovszk védelme.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az oroszok óriási erőfeszítéseket tesznek Breszt-Litovszk teljes körülzárásának megakadályozására. A vár előtt nagy erőket vontak össze, melyek a mieink támadásai ellen hevesen védekeznek. A szövetségeseik előrehaladása ezért lassabb, de mégis mindenütt állandó, közelebb nyomulunk a várhoz a déli fronton, a Bug mindkét oldalán, továbbá a nyugati fronton és pedig a Bug északi partján, ahol Wisokolitowsktól Narewig, Bjelsktől északra a bjelesztoki vasuti vonalat átléptük.

Ha Rigát elfoglalják a németek Pétervár is veszélyben van.

Bukarest, augusztus 23. Menci-kov, az ismert orosz publicista a Novoje Vremja vezető helyén Pétervár elfoglalásának lehetőségével foglalkozik s a többi között a következőket írja:

— A mióta csak háboruk vannak, a hadseregek főcélja mindig az ellen-

ség fővárosának az elfoglalása volt. Ha megfigyeljük a központi hatalmak offenzívájának irányát, azt látjuk, hogy céljuk a Pétervár felé való előrenyomulás.

Es ez a cél igen természetes is, mert hiszen győzelem esetén mi is Berlin vagy Bécs felé haladtunk volna. Riga és Pétervár között a távolság vasuton csak egy éjszaka. Igaz, hogy a központi hatalmak előrenyomulása nem fog gyorsvonati sebességgel történni, de azért nekünk készen kell lennünk erre a lehetőségre is. Ezt annyival is inkább meg kell tennünk, mert a központi hatalmaknak azt a külföldön elterjesztett híret, hogy nem fogják Pétervárt megtámadni, nem szabad komolyan vennünk. Egy ország fővárosának az elfoglalása annak az országnak a megsemmisülését jelenti. Epen ezért a központi hatalmak akciója nem Moszkva, hanem Pétervár ellen fog irányulni, hogy velünk végezzenek. De még ha igazolva látnók is azt, hogy ellenségeinknek célja nem Pétervár, akkor is minden előkészületet meg kell tennünk, hogy fővárosunkat minden lehetőséggel szemben biztonságban tudjuk.

Japán ágyuk és tüzekek a besszarábiai határon.

Csernovic. A japán ágyukkal az oroszok nem tudnak bánni s ezért japán tisztek érkeztek Oroszországba betanítani a tiszteket és a legényseget. Az elfogott orosz katonák szerint a japán nehéztüzérség egyelőre a besszarábiai határon működik.

Bukarest. Az „Universul” tudósítója jelenti Mamornicáról augusztus 19-iki kelettel:

Huszonnégy órai szünetelés után a harcok újból megkezdődtek az egész bukovinai fronton. Ezek a támadások azonban mindkét részről gyérek, dacára annak, hogy ezen a fronton több mint 200 ezer ember harcol. A határainkon tartózkodó egyének tegnap tanui lehettek két orosz és egy osztrák-magyar repülőgép légi harcának. Az egynegyed óránál tovább tartó harc a pilóták között folyt le, a kik revolverrel voltak tellegyverkezve és a kiknek a lövészárkokban levő gyalogszatok segédkeztek. A repülőgépek végül elszálltak Galícia irányába, a hol azután nyomuk veszett.

Bukarest, augusztus 23. Ungheniből érkező jelentések szerint az oroszok Besszarébia egész területére elrendelték a hadsereg részére szükséges anyagok rekvirálását.

A monarchia kielcei kormányzósága.

Bécs, augusztus 23. Az osztrák-magyar katonai kormányzóság székhelyét Miehoból Kielecbe helyezték át. Diller báró kormányzósági főnök már ide is érkezett. Az előbbi német katonai parancsnokság helyébe, mint azt a krakói Czasa jelenti, az osztrák-magyar kerületi parancsnokság lépett. Kielec városi ügyei intézésére Kozłowitz Mihály gyártulajdonost nevezték ki, akinek tíz tekintélyes kielcei polgár segítkezik feladata teljesítésénél. Plachy alezredes falragaszokon tudatta, hogy Kielec-ben osztrák-magyar katonai kormányzóság lépett életbe és a népesség minden tekintetben teljes bizalommal lehet az intézőség igazságosságára és jóakaró gondosságára felől. A hivatalos lap a lengyel és német nyelvet léptette életbe. Az orosz nyelv használatát megtiltották.

LEGUJABB.

Érkezett éjjel 2 órakor.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz sajtó azt közli, hogy a monarchia D'Annunzio elfogatására huszezer koronát tűzött ki. Ez a hír neveltséges kacsa. D'Annunzio személyére a monarchia nem pazarolna állampénzt. Külömben mindenki tudja, hogy D'Annunzio eddig még nem volt a fronton s egy velencei szállóban él.

Amsterdam. Londonból jelentik: A 3060 tonnás Cober londoni gőzöst egy német tengeralattjáró elsüllyesztette. A gőzös kapitánya és legénysége holland gőzösn partraszállott.

Rotterdam. Az angol cenzura betiltotta a német és osztrák-magyar vezérkari jelentések költését.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz tengerészeti jelentés eltitkolta, hogy az U. 3. buvárhajónkat francia hajó süllyesztette el. Az olasz sajtó a buvárhajó elsüllyesztéséért az olasz tengerészetet dicsőíti.

Lugano. Az olasz hadüzenet nem érte váratlanul Törökországot. Mikor a római török nagykövetnek átnyújtották a hadüzenetet tartalmazó irást, így kiáltott fel:

— Tehát háborút üzentek nekünk!

A török nagykövet tegnap bucsulátogatást tett Sonninonál és különvonaton Zürichbe, onnan Berlinbe és Bukaresten át Konstantinápolyba utazik.

Lugano. Az olasz vezérkari jelentés közli: Ellenséges repülőfotta Udine városra tizenegy bombát dobott. Öt halott van és több magánház megrongálódott.

Lugano. Venizelosz a négyesszövetséghez fordult kölcsönért.

Berlin. Az orosz vezérkar jelenti: A rigai öbön a Sivucz ágyunaszadot elvesztettük. Az ellenség veszteségei nem kevesebbek két torpedónaszádnál. Egy angol tengeralattjáró sikerrel megtorpedózott egy német cirkálót.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — 151

A Balkán-béke német oszlopai.

(A bukaresti, szófiai, aténi német követek munkája.)

Távított tudósítás.

Berlin—Bukarest, aug. 23.

Lederer Leó dr., a Berliner Tageblattnak a Balkánra kiküldött tudósítója a következő érdekes cikket írja lapjában a balkáni német diplomáciáról:

— Vannak kellemesebb diplomáciai állások is, mint a mi bukaresti követünké. Tizenkét hónap óta biztosítja Take Jonescu ur Románia analfabétáit, hogy mi barbárok vagyunk, a temperamentumos Nicu Filipescu vad fegyvertáncokat jár a disszidens konzervatívok gyűlésein s az utcai csöcselék szétrombolja a németbarát újságok nyomdáját. Egyetlenegyszer sem vesztette el azonban Busche-Haddenhausen ur, aki ebben a kellemes országban a német államot képviseli, nyugalmát, vagy bátorságát. Az elve: *Take Jonescu és Nicu Filipescu még nem Románia.* Busche-Haddenhausen nyugodtan és élesen figyei az eseményeket okos, fekete szemével s tovább haladt keményen a saját útján. Naponta huszonnégy órát dolgozott, de azért friss és éber maradt.

Vol-
tak pillanatok, amikor Románia szempontjából tényleg sürgős szükségünk volt győzelmekre. De a győzelmek kőstek. Hindenburg, Mackensen és a többi tábornokok sztrájkoltak. Ekkor maga Busche-Haddenhausen báró avatkozott be és győzött a maga módján. Nem mintha orosz mintára győzelmeket konstruált volna, vagy rövid életű hazugságoknak adott volna életet, hanem óriási felelősségének tudatában diplomáciájának gyengéd és mégis erős eszközeivel hönök alá nyult az ingadozó románoknak. Tényleg a bukaresti utcai fiatalságnak inkább márványszobrot kellene állítania ennek anyuodt és előkelő embernek a Piata Victoriei-n, mint gunydalokat énekelni róla. *Nem egyszer óvta ő meg Romániát attól, hogy csobaságot kövessen el.* És nem ennek a nagy államférfi eszével rendelkező és messzelátó diplomatának hibája lesz, hogy ha *Continescu és Bratianu* urak az ő passzív rezisztenciás politikájukkal végül is kátyuba húzzák az országot.

A bukarestinél sokkal kellemesebb és egészségesebb a szófiai hegyek levegője. A fehérfejű Vits-zal ép szemben van Michahelles dr. követ-követség villája. De itt is vannak napok, amikor fohás az ég s akkor Michahelles dr. Radoslawowhoz megy tanácskozni s a Radoslawow-val való tanácskozások számára niceas alkalmasabb ember Michahelles dr.-nál. Ezzel a korrekt, tartózkodó hamburgi patricius-sal szemben a bolgárok demokráta paraszt-államának klasszikus minisztere is bizalommal viseltetik. Bizonyos, hogy nem könnyű dolog Radoslawow urral tárgyalni. De a lényeg az, hogy a bolgár-német viszony alapja ma a bolgárok mély bizalma a németek ügyében. S ez nem kevésbé Michahelles dr. érdeme s a szófiai Hittelbank elnöké, Stange dr.-é, aki a né-

met-bolgár barátságot a bolgár kölesőnek Németországban való elhelyezésével ugyszólván finanszírozta. Michahelles ur valószínűleg még sokszor fog felhőket látni a szófiai hegyek fölött, de ma van az a biztos reménye, hogy a zivatar mégis el fog maradni.

Athénben a német birodalmat *Mirbach-Harlt* gróf képviseli, Mirbach gróf csak néhány hónapja került a külügyi hivatalból ide s így nem lehet tőle várni, hogy megvédje a birodalmat mindazoktól a veszélyektől, amelyek a németeket és a szövetségeseiket ép Athénből fenyegeti. Megtette azt, amit helyében minden okos diplomata megtett volna: fáradhatatlanul dolgozott, mindent jól megfigyelt s sikerült neki megszereznie az athéni elismerését. Sőt még — amint látszik — az entente diplomatáit is a maga számára nyerte meg. Ugy látszik azok elhatározták, hogy új kollegájukat a lehetőséghez képest támogatni fogják. Csak így magyarázható meg, hogy gondosan megválogatott szavakkal különböző alkalmakkal eredményesen fáradoztak azon, hogy a görög érzékenységet megsértésék, az entente iránt érzett mély szimpátiát kisebbítsék, sőt Deville urnak, a francia követnek sikerült különösen ügyes július 14-iki beszédével saját kormányánál is keresztülvinni visszahívását. Legutóbbi demarsukkal rohammal döntötték fel azt az erős állást, amelyet az entente foglalt el Görögországban. Ha most Mirbach gróf az utcán megy, a görögök szeretetteljes pillantásokkal kísérik. Mert ma már Németország utolsó reménye a görögöknek. És ha az idők nem volnának oly különösek, a négyes szövetség athéni képviselői bizonyára magas kitüntetésekre tartathatnának számot Berlinből.

Francia tiszték utja Romániában.

Bukarest, augusztus 23. Jassyból jelentik: Tizenegy francia tiszt több órai itt tartózkodás után tovább folytatta útját Oroszország felé.

Azt hiszik, hogy a francia tiszteknek az a megbízatásuk, miszerint néhány tisztiiskola vezetését vegyék át Oroszországban.

Orosz ochrana-ügynök a román határon.

Bukarest, augusztus 23. Jassyból jelentik:

Az unghenii rendőrség átadott a jassyi bíróságnak egy bizonyos Tomasevski nevű egyént, aki az orosz okkupáció idejében Lembergben főhivatalnok volt és most igazoló iratok és foglalkozás nélkül találták.

Egyidejűleg az oroszok visszavonulásával hagyta el Tomasevski Lembergét és mint az ochrana ügynökét, különleges megbizatással Jassyba küldték.

Szerbiai foglyok hazatérése.

Fogaras, augusztus 23. A fogarasmegyei Alsószombatfalván a kieserélt szerb-osztrák-magyar polgári hadifoglyok részére belépő és megfigyelő állomást létesítettek. Mult hó 30-án érkezett Alsószombatfalvára az első csoport, 201 személyből álló kieserélt fogoly szállítmány, amelyek a megfigyelési és a kiütéses tisztségviselője miatti 21 napos vesztőzárlatja ma telt le. Ma tehát már távozik a megfigyelő te-

lepről ez a transport. Ki ki szabadon utazhatik tovább, oda, ahová akar.

Lehet-e Románián át hadiszert szállítani?

Zürich, augusztus 23. A Neue Zürcher Zeitung augusztus 16-iki számában leközölte a bukaresti Universul egyik legutóbbi vezércikkét, amelyben a román lap a Törökországnak szánt hadiszereknek Románián át való szállításával foglalkozik. A lap többek között ezeket írta:

— A hágai konvenció egyik cikkelye megtiltja a semleges államoknak, hogy területükön át hadianyagokat engedjenek szállítani a hadviselő államok egyik, vagy másik csoportjának. Ha teljesítjük az egyik csoportnak tehát, amit tőlünk kíván, akkor a másik oldalról a semlegesség megsértésével fognak bennünket vádolni.

A Neue Zürcher Zeitung következő napon megjelent számában Zoller dr. szakértő egyenesen szembehelyezkedik ezzel az állásponttal. Epen az ellenkező, — ugymond — mert az ötödik meg egyezésben, amely 1907. október 18-án kelt, a semleges hatalmak és személyek jogairól és kötelesegeiről a következők foglaltak:

— Egy semleges állam sem kötelezhető arra, hogy megakadályozza az egyik, vagy másik hadviselő fél számára történő kivitelét vagy átszállítását a fegyvereknek, a municiónak és általában mindazoknak a hadiszereknek, amelyek a harcban álló hadseregeknek vagy flottáknak a javára válhatnak.

A tizenharmadik számú egyezmény cikkelyeiben ugyanezt találjuk a neutrális államok jogaira és kötelesegeire nézve tengeri háború esetén. Kérdés azonban, hogy az ötödik és tizenharmadik meg egyezés egyáltalában érvényben van-e a jelenlegi háborúban. A záradék szerint ugyanis csupán akkor kötelező a meg egyezés a hadviselőkre nézve, ha a felek azt mind elismerik. Ebben az esetben ez nem áll. Tény azonban az, hogy ha Románia a hágai konvencióra hivatkozik, akkor mégis megengedheti teljes joggal és minden részrehajlás nélkül a hadianyag átszállítását. Különben igen érdekes, hogy ugyanez az álláspont helyszkedik Wilson elnök is a Németországgal folytatott jegyzőkváltásoknál és a hágai egyezmény cikkelyeire támaszkodva dhajtja a municiószállítások jogosságát igazolni.

A német diplomaták győztek a Balkánon.

Kopenhága, augusztus 23. Az orosz sajtó az utóbbi időben valóságos hadjáratot folytat Románia és Görögország ellen, még pedig olyan szidalmazó hangon, amely élénken elüt a francia-angol lapok osábitó és hízeltő hangjától. Az orosz sajtó nyíltan azzal vádolja Romániát és Görögországot, hogy huzódózó magatartásuk által Oroszországot szerencsétlenségbe döntötte. A „Nowoje Wremja“ tulzott követelések címén úmadja Romániát, amely ezáltal csak annyit ért el, hogy a diplomaták harcában a Balkánon eddig Németország a győztes. Oroszországot most már hízeltő hangon hagyja, ha Románia csatlakozik is az ententához, mert most már későn érkezne román segítség. A „Rece“ kicsinyítő hangon foglalkozik Görögország eddigi magatartásával és sejtetni enged, hogy a görög kormány az ententához való csatlakozás kedő időpontját olmuasztotta. A balkáni helyzet és viszonyok végleges szabályozása alkalmával Görögországot most már nem fogják megkérdezn. Az entente most már lemondhat a görög segítségéről. Szmirnára újabban mások is szemot vetettek és nincs kizárva, hogy az engedékeny Bulgária nemcsak Kavalát, hanem Szalonikit is megkapja. Szerbiát illetőleg reméli a „Bjece“, hogy Palesznak sikerülni fog maggyítani a háborús pártot annak szükségességéről, hogy Szerbia lemondjon Macedóniáról.

Bulgária megegyezett Törökországgal.

(A szerződés szövegezését befejezték. — Venizelosz görög miniszterelnök a semlegesség mellett. — Angolok elfoglalták Kavallát.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Bukarest—Szófia, aug. 23.

Rotheit Rudolf, a Vossische Zeitung tudósítója jelenti Szófiából: Az oroszbarát ellenség a szobranjének rendkívüli ülészsakra való egybehívását óhajtja, ezt a követelést azonban Radoszlavow miniszterelnök udvariasan bár, de határozottan elutasította. Az egész akciónak csak az a célja, hogy a Radoszlavow kabinetnek kellemetlenségeket okozzanak, megbénítsák működését, vagy ha lehet, megbuktassák a kabinetet. Miután a négyesszövetség eszközeinek sikerült Genadiewet az entente részére megnyerni s ezáltal a stambulowista pártot kettészakítani, a Radoszlavow kabinetnek gondot okoz, hogy a szobranjében a többséget biztosítsa magának. Radoszlavow, miután a király kegyéről biztos, nem ment bele ebbe a csapdába. Kijelentette, hogy a szobranje összehívása időszertlenül, miután a bolgár politika és annak iránya az utolsó ülészsak óta nem változott meg.

A négyesszövetségnek az a módszere, hogy a Balkán államokat egymás szeretetére kényszerítse, itt esődot mondott. Minden egyes kérdés nyomában, amelyet papíron megoldanak, egy tucat más probléma támad, amelyeknek mindegyike legjobb esetben is hetekre terjedő megbeszélést igényel. A problémák főleg a kölcsönösen nyújtandó garanciákra vonatkoznak, továbbá az esetleges területátengedés idejére és módjára. A balkán-blokk, amelyet most erőszakkal akarnak összekalapácsolni, sohasem lesz kész, mert a munka nyomán mindig újabb szakadékok támadnak.

Görögország azzal a kérdéssel fordult Romániához, amely eddig büszkén mint a bukaresti szerződés védője gerálta magát, hogy mit szándékszik tenni, hogy a szerződésnek a négyesszövetség által szándékoltt megsemmisítését megakadályozza. Románia most elejtette büszkeségét s a balkán államokkal szemben mint a négyesszövetség ügyvédje s ajánlatának tolmácsolója szerepel. Ami Szerbiát illeti, annak válaszát e percben még nem ismeri senki, de nem lehet elképzelni, hogy az entente-ajánlatot minden további nélkül elfogadja.

Kész a bolgár-török szerződés.

Szófia. Az Utro jelenti: A tegnap esti minisztertanács után Radoszlavow miniszterelnök az újságíróknak kijelentette, hogy a mai nap fényesen igazolta, hogy Bulgáriában legteljesebb az egyetértés az aktuális kérdésekben a faktorok között. A bolgár-török szerződést szövegező bizottság befejezte munkáját. A kormány az elért eredménnyel megvan elégedve.

Bulgária nem kér az entente barátságából.

Szófia, augusztus 23. A diplomaták most lázas munkát fejtenek ki Bukarestben, Szófiában és Athénben egyaránt, azonban együttes felvonulásuk is kudarcra fog végződni. Bosinov bolgár karikatúra rajzoló egész sereg mulatságos képet rajzolt Olaszországról, legutóbb pedig Viktor Emánuelt rajzolta le és ezt a címet írta alája: „Isonzó ur”. Amióta ez a ka-

rikatúra megjelent, minden olyan cselekvést amely hajótörést szenved, így jellemoznek Bulgáriában: Ez is az Isonzó mellett állt. Az entente sajtójának balkáni levelezői már hónapok óta jelentgetik, hogy egyik, vagy másik Balkán-állam megtámadja a központi hatalmakat és hogy újra feltámad a Balkán-szövetség. Bulgáriában a külföldi levelezők munkáját is a főntebb idézett mondással illetik.

A négyes-szövetség néhány nappal ezelőtt a Radoszlavow kormánynak új, állítólag konkrét javaslatot tett, hogy megnyerje a Törökország ellen való akcióra. A válságban ez a javaslat nem tartalmaz mást, mint sereg ígéretet a más zsebére. Bulgária azonban ezuttal sem áll kötélnek, mert érdekei nem azonosak a négyes-szövetség érdekeivel. A bolgár kormány nemzeti kormány és az iránta való bizalom a népben gyökeredzik. A bolgár ifjúság távol van attól a gondolattól, hogy zsoldért feláldozza magát a négyes-szövetségnek. Nemrég összegyűltek a bolgár ifjúság vezetői nemzeti hősiüknek, Kriszto Botevnak sirjánál és ott megesküdtek hogy csakis Bulgária becsületéért fog harcolni. Ezer, meg ezer ajakról hangzott fel ott a harag feltájtása Szerbia ellen: Rablók vagytok, nem pedig szövetségesei! Bulgária az oroszok iránt való hitét már régen eltemette. Nem tudja elfelejteni, hogy a román csapatok orosz pontonokon keltek át a Dunán. És mit tettek a franciák abban az időben, amikor Bulgária veszedelemben forgott? Gyaklálták a bolgár népet. A párisi szerb követ, Veszniec szennyes irodalmat pártfogolt Franciaországban, amely a nagyzó Szerbiát dicsőítette és Bulgariát sárral fecskendezte be. Most megfordult a világ kereke. Most Bulgária segítségéért könyörögnek. De hiába a russzofilék minden csillogó és hazug cikke, Bulgária átlát a szítán.

— Bulgária bulgarofil lett — mondotta a miniszterelnök — és ezzel a rövid mondásával egész programját kifejezte.

Angol csapatok elfoglalták Kavallát.

Athén. A Patrio nevű félhivatalos lap a következőket írja: Az entente követelte Görögországtól beleegyezését abba, hogy a görög kikötőkben az angolok ellenőrizzék a hajóforgalmat és minden hajót átvizsgálhassanak. A görög kormány a különös kívánságokat visszautasította. Erre e hó 19-én egy angol különítmény bevonult Kavallába, letoglaita a posta- és táviróhivatalt és a kormánynak jelentette az okkupációt. Kavallában az izgalom tetőpontra szállt.

Görögország fegyveres ellentállásra készül.

Szaloniki, augusztus 23. A Journal de Salonique jelenti: Szaloniki környékén, a küszöbön álló komoly eseményekre való tekintettel, felállították a sátoráborokat és a város közelében mintegy harmincezer főnyi katonaságot összpontosítottak. Ez azt igazolja, hogy a görög kormány minden eshetőségre készen akar állni az entente-vel szemben.

Venizelosz a semlegesség híve.

Athén. Az új kormány tagjait holnap esketik meg. Hir szerint Venizelosz elvállalta a külügyi tárcát is.

Athén. Venizelosz késznek nyilatkozott a semlegességi politikát tovább folytatni és Görögország területi koncessziójára vonatkozó minden nyomásnak ellenállani. Az általános nézet az, hogy Venizelosz visszatérése a négyesszövetség demarchának tiaskója.

Zürich, augusztus 23. A svájci sajtóügynökség táviratot kapott Athénből, hogy a görög parlamenti pártok Venizelosz párthíveivel együtt határozatot hoztak, amely kimondja, hogy Görögország semmiféle területet sem fog átengedni valamely idegen államnak.

Szerbia még nem döntött az entente kívánságairól.

Rotterdam. Nisből jelentik a Matinnak: A szkupstina titkos tanácskozásai még néhány napig tartanak. Szerbia válaszát a négyesszövetségnek csak akkor fogják átadni, mikor már az új görög kormánnyal megállapodtak.

Ruszcuk. Az athéni szerb követség a félhivatalos Neonastiban kijelenti, hogy Szerbia csak Istip és Kocsana területeket hajlandó Bulgáriának átadni és a mostani görög-szerb határ más megváltoztatását nem tűrné el.

Milanó, augusztus 23. A „Giornale d'Italia”-nak jelentik Istiből: A balkáni államok újabb megegyezése ismét halasztást szenvedett és nagyon távolra tolódott ki. Románia kivonta magát, mert nem tud Szerbiával megegyezni és az Oroszországgal folytatott tárgyalások sem vezettek eredményre. Szerbia, Görögország, valamint Bulgária között csak akkor történhetne megegyezés, ha Bulgária igényeit jelentékenyen redukálná. A maximum között azonban, amit Bulgária követel és amit Szerbia át akar engedni, nagy differencia van. Szerbia semmiesetre sem egyeznék bele abba sem, hogy Bulgária javára Görögország adjon át területeket, mert a két ország közé nyomult Bulgária örök veszedelmét jelentene Szerbia számára, tekintve, hogy megakadályozná az összeköttetést a görög és szerb hadsereg között.

Kitüntetések. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király az ellenség előtt elesett Burdea Demeter 33. gyalogezredbeli alezredesnek, aki ideiglenesen egy gyalogezred parancsnoka volt, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a hadiékítményes vaskoronarend 3. osztályát adományozta. A király olajsói Gabányi János vezérkari őrnagynak, az ismert katonai írónak, az Aradon is állomásozott 102. népfelkelő gyalogdandár parancsnokságánál beosztott vezérkari tisztnek, az ellenséggel szemben viselt kitűnő szolgálata elismeréséül a hadiékítményes katonai érdemkereszt harmadosztályát adta, Kovács Jenő 3. honvédszázadbeli századost az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálata elismeréséül a hadiékítményes harmadosztályú katonai érdemkereszttel tüntette ki és elrendelte, hogy Kertész János 3. népfelkelő honvédszázad oszállybeli népfelkelő főhadnagyának az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a legfelsőbb dicsőítő elismerés tudtul adassék.

Az orosz várrendszer nem tartotta fel a német támadást.

(Kowno és Ossowiec elestének jelentősége. — Az utolsó orosz ék.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 23.

A sajtóhadiszállásról jelentik a haditudósítók:

Varsó, Ivangorod, Rozan, Pultusk, Lomza, Kowno, Novogeorgievsk, — a névsor kezd teljes lenni. Mindmennyi hihetetlen erejű, félelmetes Cerberus, vas, kő, betonkolosszusok, méhük a duzzadásig tele a tűz és vas robbanó erejével, — hét óriási hárször fenevad, mely a szent Oroszország belsejét, a fehér cár koronáját és kinosait védte. Hallatlan, szédítő gondolat, — hét ilyen rettenetes, büszke vár, a legrosszabb is különb, mint a mi sokat megsiratott, sokat, de még mindig nem eleget dicsőített Przemyslünk. Kezd már ucalmas lenni, kezd már sablonná válni ennek az emlégetése, de nem tehetünk róla, az elégtétel, a boszu nagyon is édes, a fájdalom nagyon is nagy volt, hogy minden alkalmat meg ne ragadjunk, mely dicsőséges sebünkre gyógyító irt ad S az összehasonlítás is önként kínálkozik, — félév, hosszú, véres télesztendő itt — napok, rövid, forró napok és órák amott, — hősiesség, az éhségtől elgyöngült kar utolsó véres csapásai itt, — kétségbeesett menekülés, örülni hajszolt kiürítés, vagy vasrohamboktól való lezúratás amott, — nem tehetünk róla, szabad, sőt köll ezt mennél többször emlegetni, mert minden szóval egy atómja vész el Przemysl glóriája véres fényének, — nem nyugodhatunk addig, míg a vérszín teljesen el nem tűnt és csak a ragyogó, vakító arany sugarözön fog lobogni e név alakjában.

Oroszország várjai egymásután buknak el az egyre súlyosabban hulló ökölapások alatt, melyek elől a cár hadai összezúzva menekülnek. Ez utolsó csapás kétszerte súlyos volt, mert itt nem hátba, hanem homlokon találta az ellenséget, mely a halálra hajszolt fenevad végső elbusult dühével állt szembe üldözőjével. Kowno nem adta meg magát, elszánt védősereg állt hatalmas vas- és beton-erdeiben, a legmodernbb amerikai, japán és orosz nehéz ágyúóriások százai védtek, abszolút nehéz, moosaras terep tartva távol az ellenséget falaitól. Az orosz jól tudta, értette, minden szígerében érezte ennek a pozíciónak fontosságát, mely mintegy előretolt vaséket képezett a kurlandi Below-hadsereg és Hindenburg lengyelországi hadseregei közt, rettenetes defenzív hatalmával állandóan savarta és gátolta a két hadsereg természetesen szükségem szerves együttműködését, teljesen lehetlenné tett minden nagyobb, bekerítő operációt északfelől, mintegy elővédjét képezte az innen főleg észak felé vezető fontos vasuti vonalaknak, továbbá közvetlenül a vilnai vonalnak, tudvalevőleg egyik fő életérnek, mely az orosz hadsereget táplálja. Azonkívül mindig számolni kellett azzal, hogy e hatalmas vár kedvezőbb idővel és alkalommal erős offenzívának képezheti a magját, mivel legközelebb teküdt a porosz határhoz, mint Königsberg felé vezető vasutvonal oroszországi sulypontja.

Ezek az értékek most természetesen mind elvesztek az oroszokra nézve, ellentétben fokozott mértékben támadtak fel a német hadvezetés céljai szempontjából. Most már teljes az összeköttetés az egész óriási német fronton s ezt derékban éppen az elfoglalt Kowno fogja biztosítani, mely a Poroszországból beözönlő

erősítések centruma lesz. Operációs bázisul szolgálhat úgy északkeletre Wilkomir irányában, mint délkeletre Wilna felé, amely utóbbi mozdulat főleg Grodno bekerítése szempontjából jöhet tekintetbe, elővágván ugyanis a vilna—grodnoi vasutvonalat, mely e vár védelmének tápot nyújt. Kowno fedezte emellett északról a sokat említt Ossowiec-et is, amely viszont Grodno előtt nyugatról záródódot képezett. A három vár sorsa annyira összefüggő volt, hogy Kowno mára már Ossowiec eleste követte. A közel jövő meg fogja mutatni eredményeiben, hogy miért tartották az oroszok a kownoi pozíciót oly kétségbeesett erővel.

E rövid időnyerésre nagy szükségük volt, főleg még azért, hogy délről a Cholm—Varsó, nyugatról a varsó—kownoi fronttól, végre épen a hátuk mögött keleten elterülő Polesiamocsaraktól összezúfolt hadseregeiket azon az aránylag keskeny területen, a melyet a breszt-litowszk—bielosztojk—grodno—kownoi vonallal jellemezhetünk, valahogy kibujtassák ebből a rettenetes zsákból és északkeleti irányban visszavonulva, megmentsek a hátrább tekvő belterületek védelmére. Ha Kowno nem állja útját a német frontnak s annak sikerül Wilna—Minsk irányban délkelet felé behatolni, Nikolajevics Miklós nagyherceg seregéből egy ember, egy ló sem szabadulhat. Még ezután is meg lehetős probematikus az orosz sereg teljes szabadulása és nem képzelhető el, hogy ez súlyos áldozatok nélkül menne, mivel Kowno nem teljesítette kötelességét, nem sikerült hosszabb ideig biztosítania a visszavonulási utat a megvert orosz hadsereg számára. Most ennél a várnál felszabadult német haderő sulya ezen a kritikus frontszakaszon nagy sikereket hozhat, végzetes erővel eshetik latba és könnyen még katasztrófális csapással sujt-hat le Wilna irányában az orosz hadsereg hátába.

Nowo-Georgiewsk a Visztula és a Narew védelme alatt egy darabig tartotta magát, de 30-5-es mozsaraink rettenetes erejű ostromának ez sem birt tovább ellentállni és 20-án birtokunkba került, amiáltal az itt feltartóztatott ostromló sereg szintén tovább hőkölög a brest-litovszki front támogatására. Brest-Litovszk sorsa is meg van pecsételve. Délről a cholmi vasutvonal két oldalán Mackensen serege, a kassai VI. Arz-hadtesttel nyomul előre, honvédeink már a külső erődvonalt előtt állnak, nyugatról Lipót herceg bajorjai Kövess tábornok erdélyi hadtestével közelednek, — esengetnek, — az utolsó felvonás kezdődik...

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Szurmay tábornokot nem fogták el.

(Hazugságok a vitéz altábornagról. —

A közjegyző-parancsörtszt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, augusztus 23.

Tizennégy napi szabadságra hazaérkezett tegnap Nagyváradra Surmay altábornagy parancsörtsztje, Orley György dr. kir. közjegyző. Kifűnő szímben és igen jó kedvben van a főbb vitézségi éremmel kitüntetett huszárfőhadnagy, akinek az a veszedelmes szerencse jutott, hogy január óta a leghövesebb tüzetet állotta a most már legendás hírnevű hadseregben, a most legnagyobb magyar vezér oldalán küzdvén végig az Ungtől Oroszország belsejéig.

Orley György dr. ezeket mondta el egy nagyváradai hírlapírónak Surmay altábornagról:

— Január óta vagyok parancsörtsztje a Surmay-hadseregben, bizony meg lehetős közeleghől látva olyan dolgokat, embereket és percekét, amelyekért érdemes volt élni és ott lenni. Tizennégy nap múlva visszamegyek Oroszországba, — hogy hová, — nem mondhatom meg. Visza a helyemre. Még pedig a legnagyobb lelkesedéssel és a legcsintébb bizalommal. Surmay altábornagy letta és érdemei így a napl sajtó megvilágításában már ismeretesek a magyar közönség előtt, de ő róla mindig lehet újat mondani és eleget talán csak a történelem mondhat.

— Az ungvideki híreokban teljesen önálló volt és mindent, ami ott történt, maga kezdeményezett és maga intézett. Most már a nyilvánosság elé juthat ez, nem titok: az Ungvölgy vidékén teljesen a maga érdemére és felelősségére vezette a rettenetes harckat. Magyarország neki köszönheti, hogy el nem özlötték az oroszok!

Külsőben őfelsége, császári és királyi urunk már méltányolta és elismerte is az ő érdemét, az elsőosztályú vaskoronarenddel tüntette ki, ami csak a legnagyobb hadvezéreknek jutott s magyar vezérnek eddig még soha.

A Surmay-hadsereg összeállításáról nem szólhatok, de mindenesetre a magyar csapatok teljesen magyar jellegűek mindenben. Surmay altábornagy teljesen egyformán méltányos minden nemzetiséggel szemben is, ez tény, teljesen egyformán igazságos. Tenger sok epizód bizonyítja ezt, hiszen állandóan tele is voltak vele a lapok. Arról, hogy mit csinált, hogy a mi seregünk merre vonult, hol lépett közbe döntőleg, nem szólhatok, ez még nem a nyilvánosság elő való. Annyit azonban mondhatok, hogy ez a hadsereg vakon bizik benne, s a rajongásig szereti. Az uszoki szerencsétlenség Oroszország belsejéig es a szellem vitt beünket.

Az a rémhír, hogy Galiciában egyszer Surmay altábornagy törzskarát elfogták, természetesen a legalábbvaló hazugság, amiből soha egy hang se volt hat. Kishitt, vagy rosszakaratu emberek találmánya lehet, akik kétségbeesettek, mert a nagy feladatokat megoldó hadsereg szerepeltetése jó ideig nem volt kívánatos hadiírdekből a bulettinekből. A Surmay-sereg veretlenség, kisiklás, miniatürkudarc nélkül oldotta meg mindenütt a feladatát. Csak azt sajnálom, hogy nem nyomozhatom ki a hír kitalálóját, vagy terjesztőt, hogy gondoskodhatnám a megfenyítésükről!

— Az itthoniak el nem képzelhetik, mennyire tisztán áll odakin minden, minő nagy a bizalom, nem a hite, hanem a tudása a

végül, teljes győzelemmel. Szurnay altábornagy hídserége az ő vezetése alatt megállíthatatlan és én nem akarok, nem tudok szebb feladatot, mint menni és küzdeni alatta a befejező nagy diadalig.

H I R E K.

— Dicsérő elismerés egy aradi orvosnak. Hess Rudolf altábornagy, a katonai parancsnokság parancsnoka ma kiadott parancsában Ischutz László dr. polgári orvosnak, a ki az aradi tartalékkórházban a háboru eleje óta önként és minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül buzgó és fáradhatatlanul teljesít igen eredményes szolgálatot, a legfelsőbb szolgálat nevében köszönatét és elismerését fejezte ki.

— Menekül az angol királyi család a Zeppelinek elől. Londonból jelentik: A királyi család a napokban Szakangliába költözik. Ezt a költözködést összefüggésbe hozzák az utóbbi napokban történt hatásos Zeppelin támadással a londoni City ellen.

— Iwangorodtól keletre. Babescu Elek honvédszázados, zászlóaljának legutóbbi harcairól Ujaradon lakó szüleinek a következő levélben ad hírt:

— Jó egészségetekben vagyunk, Lengyelország közepe táján Iwangorodtól keletre. Tegnap igen szép rohamot csinált a zászlóalj. Elfogtunk egy zászlóaljparancsnokot a zászlóaljával együtt, egy géppuskával és sok töltevényel. Egy Zamorsky nevű gróf kastélyát, kertjét és majorját tartották megszállva az én frontom előtt és erős sáncokban voltak drótkadályok mögött. Egy napig löttük őket. Másnap aztán délelőtt tíz órakor nekimentünk és egy óra múlva a kastély ura, a gróf gyönyörű kastélya lépcsőjénél fogadott engem. Sirva ölelt át, mint szabadítóját s nyomban meghívott magához. Persze nem mehettem, mert a foglyok elszállítására még legalább fél órát tartott, aztán odaérkezett generálisommal együtt a gróf vendégei voltunk.

— Vigyázzunk a tábori levelekre. Katonai hatóságtól nyert értesítés szerint megállapítást nyert azon körülmény, hogy az országot ellenséges államok ügynökei járják be és a hadbavonultak által a harctérről hozzájuk tartozókhoz intézett tábori levelezőlapokat, leveleket különböző hazafias ürügyek alatt még pénzbeli ígéretek ellenében is megszerezni igyekeznek. Ezen ügynököknek nem más a célja, mint hogy a harctérről érkező levelekből tudomást szerezzenek az egyes hadtestekhez tartozó ezredek állomáshelyeiről, valamint egyes hadtestek, ezredek veszteségeiről, csapatellátásokról és hasonló körülményekről, hogy azokat hazaárulási céljukra használhassák fel. Ennek fogva a legnyomatékosabban felhívják a város közönségének figyelmét ezen ügynökök működésére, figyelmeztetve, hogy a harctérről érkező leveleket és tábori levelezőlapokat harmadik gyanus személynek semmiféle ürügy alatt kezükből ki ne adjanak, azokból még jegyzetek készítését sem engedjék meg s ily gyanusnak látszó ajánlatokat vagy a rendőr, vagy a katonai hatóságnak azonnal tudomására hozzák.

— Az Aradi Újságírók Segítőegyesülete a hó 27-ikén, péntek délután öt órakor az Acsev. tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait szívesen meghívja az elnökség.

— Felségsértésért kötélhalálra ítélték hét galíciai előkelő polgárt. Bécsből jelentik: A Landwehr-bíróság ma fejezte be ítélettel azt a büntügyi eljárást, mely több súlyosan megvádolt előkelő galíciai személyiség ellen indult. A bíróság Markow Dimitrij reichsrathi képviselőt, Kurilowicz Wladimir főtörvényszéki tanácsost, Czerlunczakiewicz przemysli ügyvédet, Drohomilecki zlocowi ügyvédet, Diakow földbirtokos, Mukiewicz lakatost és Janesereczki Dimitrit a Nowoje Wremja levelezőjét felségsértésért és fegyveres erő elleni büntetésért kötél általi halálra ítélte.

— Egy aradi főhadnagy a görzi életről. Bányász Jenő dr. budapesti kereskedelmi kamarai fogalmazó, aki egyik munkásosztag parancsnoka a görzi harcok területén, érdekes tartalmu tábori levelezőlapot küldött Aradra. Bányász dr. fia néhai Gruber István volt aradi borbélyüzlettulajdonosnak. A tábori lap, amely a hó 7-én kelt, azt igazolja, hogy Görzben majdnem olyan normális élet uralkodik, mint Aradon.

— A körülményekhez képest — írja Bányász dr. — jól vagyok. Hála Istennek a néhez napok után az olaszokkal együtt legalább itt pihenést tarthatunk. A rettenetes ágyútűz egyelőre elhallgatott. Mi közvetlen a fronton dolgozunk, ami nem a legkellemesebb. De az a fő, hogy ismét erősek állásaink. Itt nincs ember, aki el tudná képzelni, hogy az olaszok áttörhetik frontunkat. Közvetlenül a front mögött lévő Görz városában élünk az élet. Az aznapi osztrák lapokat olvassuk este és jeges kávét eszünk. Most, hogy csak minden öt-öt percben szólal meg az ágyu, úgy gondoljuk, hogy talán szünetel a háboru, hiszen ezeltől naphosszat, pillanatnyi szünet nélkül bömbölnek az ágyuk. Az ágyu az olaszok egyedüli fegyvere, mert ezzel nagyon messziről lehet lőni. Az olaszok sok trükköt dolgoznak, de mindig felsülnek, mert mi már a gondolatukat is kitaláljuk. Ők ellenben a legközönségesebb trükkjeinknek is beugranak és rettentően magadják a vigyázatlanságuk árát.

— Az aradi hadisegélyekről szóló vasárnapi cikkünkre vonatkozóan ma érdeklődtünk a városházán is s illetékes helyen kérdést intéztünk: ki fogja megtéríteni a közlöményben említett 14 ezer koronát, amely az állítólag helytelenül történt kiutalásból állott elő? Kérdésünkre a következő magyarázó fölvilágosítást kaptuk:

— A pénzügyigazgatóság által említett 14 ezer koronából már csak legfeljebb három-ezer korona áll fenn, s ennek az összegnek is elenyésző része keletkezett a törvénytelen feleségek javára kifizetett hadisegélyekből. Amikor az említett, fölmentett rendőrhadnagy átvette a segélyügyek kezelését, észrevette, hogy számos törvénytelen feleség is kap segélyt; a kiutalást ekkor beszüntette és megtette ellenük a följelentést. A 14 ezer korona nagy része abból keletkezett, hogy egyes vasuti alkalmazottak járandóságát a vasut a háboru első hónapjaiban nem folyósította és az alkalmazottak hozzátartozói államszegélyt huztak, de ezt már részben visszatiltették, mert a vasut múlt évi októbertől fogva megkezdte az illető alkalmazottak járandóságának kiutalását. Hogy a pénzügyigazgatóság nem tudott a visszatiltetett államszegélyekről, az amiatt történt, mert a város még nem értesítette erről a pénzügyigazgatóságot, hanem külön betétként kezelte a befolyt összegeket.

— Lengyel hadi árva — aradi középiskolai tanuló. Még a múlt év szeptemberében került az aradmegyei kórházba egy sovány, kis fiúcska, akinek a jobb combját esetenként lövés érte. Hónapokig feküdt a kórházban és csak lassankint tudták meg, hogy ki ő és mi módon sebesült meg. A gyerek ugyanis csak lengyelül beszélt és a kórházban akkor még nehezen tudtak lengyel tolmácsra szert tenni. A fiú aztán betegsége alatt jól megtanult magyarul és így mondta el élete szomorú történetét:

— Én a galíciai Grodekben születtem, Fischer Mihálynak hívnak, most 12 éves vagyok. A szüleim Grodekben iparosok voltak, de amikor az oroszok elfoglalták a várost, őket gyanusoknak találták és legyilkolták. Én akkor elmentem a magyar katonákkal és a lövészárkokban vizet hordtam nekik. Egy orosz golyó a combomba furódott és a vörös keresztos vonattal Aradra hoztak.

Az apátlan-anyátlan gyermeket a fehér kereszt gyermekvédő egyesület vette gondozásba és az állami menházaiban helyezte el. A gyermek nagyon eszesnek, ügyesnek, szorgalmasnak bizonyult és néhány hét alatt csaknem az egész városban tudott tájékozódni. Érdekes, hogy egy alkalommal még a váltóját is elrendezte egy kis hivatalnoknak a bankban. Nehogy a téltelenségben elromoljon, Povaszay Soma, a gyermekvédő iroda vezetője a fiút kiadta Zerkovitz Rezső vasutigazgató kis gyermeke mellé. A lengyel fiúcska azonban kijelentette, hogy ő nagyon szeretné, ha a középiskolát elvégezhetné, mert Grodekben már az elemi iskola hatodik osztályában is jól vizsgázott. A gyermekvédő iroda vezetője most megkeresi a grodeki tanügyi hatóságot és a fiú felől pontos adatokat kér. Az a terv, hogy a kis Fischer Mihályt a polgári iskolába iratták be, mert már megtanult magyarul írni és olvasni is.

— Három hónap a költött halálhírért. A lipcsei törvényszéken tegnapelőtt vonták felelősségre Werner Hedwig Anna cselédeleányt okirathamisításért és testi sértésért. Nemrégiben Z. törvényszéki bíró képeslapot kapott „von T. százados századparancsnok” aláírásával, amelyben értesítik, hogy fia egy roham alkalmával elesett. Z.-né sirógörögött, majd idegrázkódást kapott és sokáig álmatlanságban szenvedett, annyira megviselte fia halálának híre. Csakhamar kiderült azonban, hogy a halálhírt hamisították és a fiú egészségesen és épségben van. Megállapították az írásszakértők, hogy a halálhírt a cselédeleány hamisította bosszúból és minden makacs tagadása ellenére, három havi börtönrre ítélték.

— Konfetti — bankjegyekből. Schaeferingből írják: Az itteni muzeum érdekes ajándékot kapott, amely valószínűleg a legapróbb, de a legbeszédesebb bizonyossága a przemysli orosz uralomnak. Konfettit ajándékozott valaki a muzeumnak, amit a győzelmi ünnepek alkalmával dobált egymásra a przemysli orosz közönség krémje. Ami az orosz győzelmi ünnepeken a belső tartalom tekintetében hiányzott, azt úgy látszik a külsőségekben való versengésben skarták pótolni. A konfettit ugyanis osztrák-magyar tíz- és huszkoronás bankjegyekből vagdoszták ki a szelemes oroszok.

— **Halálra ítélt fák.** Abban a szent meggyőződésben élünk, hogy ez a véres esztendő csak ember életet kíván tőlünk, de Arad város gazdasági székének mai ülésén megállapítottuk, hogy a háborút szegény, sajnálatra méltó fánkknak is életükkel kell megfizetniük. Az asztalosok nem tudnak körisfát szerezni és panaszukról értesült Kosztka Emil, aki ma azt indítványozta a bizottság ülésén, hogy az Orozy-utcában lévő 150 darab hatalmas körisfát vágassa ki a város és nyilvános árverésen adja el az asztalosoknak. A polgármester — mondotta Kosztka — már beleegyezését adta a dolghoz, mert az utca rendezése alkalmával a fákat ugyanis kivágják. A bizottság tudomásul vette az indítványt és kérdést intéz a mérnöki hivatalhoz, vajon csakugyan áldozatul kell-e esniök a hatalmas körisfáknak, ha az Orozy-utcát rendezik? Aradon utóvégre egyetlenegy utca van, amelyet gyönyörű régi fasora — erre más városban féltő gonddal büszkék lennének — a város nyaraló negyedévé tehetné. Ha épen rendezni fogják az utcát, akkor is inkább a villaszertű építkezést kellene itt kötelezővé tenni, nem pedig a fákat irtani. Abból a pénzből, amelyet a körisfákért kapnak, még nem lehet a pótdót leszállítani és azt sem tudja senki, hogy miért csap föl a gazdasági szék és az indítványozó az asztalosok körisfa beszerzőjének.

— **A termelők jogos érdekeinek védelme.** A földmiválsági miniszter értesítvén arról, hogy némely helyen a Haditerményértékesítő R. T. bizományosai a termelőtől a gabonát megvenni és átvenni vonakodnak, illetve a meg- és átvételre későbbi időpontot kívánnak megállapítani, e tárgyban a termelők jogos érdekeinek megvédése céljából közzétett intézkertt valamennyi törvényhatóság alispánjához és az összes gazdasági egyesületekhez, amelyben felhívja a termelőket arra, hogyha valamely bizományos a felajánlott és átadásra kész terményt megvenni, vagy átvenni nem akarja, vagy az átvételre későbbi időpontot akar megállapítani, úgy forduljon az érdekelt gazda a tényállás megjelölésével a Haditermény R. T.-hoz, mely közvetlenül gondoskodni fog arról, hogy a bizományos a Haditermény R. T. megbízásának megfelelően járjon el, vagy más jogosult vevő a gazda terményét megvegye és átvegye. A bizományosok a terményekért a minőség szerint megállapított legmagasabb árat tartoznak kifizetni, kivéve, ha a felajánlott gabonamennyiség az ötven métermázsát nem haladja meg, amikor a legmagasabb árnál egy koronával alacsonyabb árat számíthatnak. Amely bizományos ez ellen vét, büntetésben részesül.

— **Az olasz harctéren megsebesült aradi rendőrfogalmazó.** Jelentettük június havában, hogy Beregi Sándor dr. aradi rendőrfogalmazót az északi harctérről az isonzói frontra vittek az olaszok ellen és már kitüntetésben is részesült. Mint most Beregi dr. aradi ismerőseink írta, e hó 15-én srapnel lövéstől mindkét lábán megsebesült és a laibachi katonai kórházba szállították. Nem lehetetlen, hogy a sebesült rendőrfogalmazót Aradra hozzák.

— **Az orthodox izr. hitközség előjárósága** értesíti az összes hitsorsosokat, hogy az imaszék jegykiadása naponta reggeli ima után és délután 2—4 óráig történik. Volt bérlők előjogukat szeptember hó 1-ig érvényesíthetik. 3153

— **Használt iskolakönyvek tartós, jó kötésben** árban kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében. Ugyanolyan új iskolakönyvek is kaphatók és tavalyiak méltányos árban bérbe vehetők. 193

— **A jövővény.** (Színezett dráma az Urániában.) Poetikus finomságokban dus színjáratot mutat be ma a színház. Nem azokból a képekből való, melyekben cselekmények gyors pergése köti le az érdeklődést, hanem inkább csendes, mélyező tárgya kap meg. Egy szomorú élet csendes tragédiája játszódik le előttünk, a maga néma hőseivel, akiket azért hallunk, jajgatásuk megindít, szenvedésük megkap. Mint mikor a tavasz illatos virágkertjében hideg szélvihar orkánja elhervasztja a viruló életet: úgy látjuk megtörni, de becsületesen eltávozni a szerelmes férfit. Egy családi otthonba betéved egy beteg nő. Az orvoshoz jön a beteg, de a sors rendeléséből az orvos szívet teszi beteggé a paciens. Es a vak szenvedély hódítapi akar, de a nő lelkiismerete megmenti a ház békéjét. Az orvos elhagyja feleségét, a nő után megy és csak ennek rábeszélésére és csak akkor tér vissza, mikor híre jön, hogy felesége súlyosan beteg. — „A rezervista álma” Zieher operettje az Urániában. 5

— **Kóser étterem megnyitás.** Értesítem az összes hitsorsosokat, hogy Szabadság-tér 10. sz. alatt (az udvarban) egy modernül berendezett orthodox kóser éttermet létesítettem, ahol bármely időben házonkívülre is házas és izletes ételeket legjutányosabban szolgálók. Szíves látogatást kérek, kitűnő tisztelettel Krámer Gyula, vendéglős. 3154

— **Értesítés.** Több oldalról történt érdeklődés folytán értesítem a n. é. közönséget, hogy a hatóság nál jegyzett lisztet annak teljes értékében bárkitől átveszem és feldolgozom. Tökély-tér 8. szám alatt levő üzletemben naponta a legfinomabb minőségű házikenyér fog állandóan a n. é. közönség rendelkezésére állani. Így a n. é. közönség kenyér-szükséglete a jövőben is teljesen ki lesz előlve, a legnagyobb kényelem mellett. Tisztelettel az Első Gyulai Házikenyér-gyár tulajdonosa Spitzler Rudolf. 3129

— **Használt iskolakönyvek óriási készlete** Ingusz I. és Fia könyvkereskedőnél, Weitzer János-utca. 3165

— **Előnyös cipő-kiállítás!** Temesvári üzletem feloszlata miatt az összes onnan átszállított elsőrendű cipőt rendkívül mérsékelt áron boesájtom áruba. Weinberger János cipőárúháza, Arad, Andrassy-tér 20.

— **Régi levélbélyegeket és levelezéseket,** különösen magyarokat 1871—74-es évekből és osztrákokat 1850—58-ból; továbbá teljes bélyeggyűjteményeket, festményeket és egész könyvtárakat jó áron vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 193

— **Írógépeket, levélbélyeg-gyűjteményeket és egész könyvtárakat méltányos áron** vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 193

— **A papir, mint fűtő és szénanyag.** A fa árak óriási megdrágulása mindenkinek nagy gondot okoz, vajon hogyan lehet tölire a tüzelő anyag szükségletet gazdaságilag előnyösen fedezni, vagy legalább a magas árakat némileg olcsóbbá tenni. Nagy segítségre van e kérdés megoldásában az a körülmény, hogy a selejtes, hulladék-ujság és egyéb papirost jól lehet használni tüzelő anyagul. Egy napig a papirost vízben áztatjuk, szután gombócformára összenyomjuk és megszáritjuk. A száradás után ez a papiranyag épen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papirgombócok nem égnek lánggal, hanem, mint a szén izzanak. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladék-papirt használunk. Ilyen hulladék-papir kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, hol 151. sz. telefonon is megrendelhető.

— **Használt és új tankönyvek** Krausz Paulianál, színházépület.

— **Papirárúkból nagy engedményt nyújt viszonteladóknak Kerpel papirnagykereskedése.** 193

— **Az „Aradi Közlöny” egyes példányai** Budapesten kaphatók Breuer Nővérek dohánytözséjében VI., Teréz-körút 54.

— **Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére** felvételnek a Messinger-bey irodában Daák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Hadbírószágon elítélt házasságtörő kereskedő.

(Négy heti szigorított fogház egy pártororáért.)

— Bécsi tudósítónktól. —

Bécs, augusztus 23.

Nyilvános fő tárgyaláson foglalkozott tegnap a bécsi dandárhadbírószágot Liertzer dr. százados hadbíró vezetésével egy házasságtörési perrel, amelyet a jelenleg a mosonyi fogolytáborban mint tizedes szolgáló K. Alfréd kereskedő ellen L. Mór kereskedő indított meg.

A vád szerint a vádlott a panaszos feleségével Mosonyban ismerkedett meg és viszonyt kezdett vele. Julius 6-án az asszony beteg atyja meglátogatására Bécsbe utazott, ahol a vádlott az asszonynak sürgönye alapján várta őt a vasutnál. A panaszos lakásán találkoztak, házasságtörést követtek el és ez alkalommal a panaszos tetten érte őket.

A vádlott beismerie tettét és elmondotta, hogy az asszonyt Mosonyban ismerte meg, ahol ez panaszkodott neki szerencsétlen házassága miatt és hogy férjével rosszul él. Több-ször levelet is írt neki a nő és értesítette arról is, mikor utazik Bécsbe. Sürgönyözött neki, hogy a pályaudvaron várni fogja, ami meg is történt és együtt mentek a férj lakására, ahol házasságtörést követtek el.

A tanuként kihallgatott panaszos elmondotta, hogy négy évig boldog házasságban élt feleségével és csak a vádlott viselkedése zavarta meg életüket. Ez év májusában egy alkalommal a felesége délben elment hazulról és csak este érkezett haza, amit azelőtt sohasem tett. Szemrehányást tett az asszonynak, aki könyörgött, hogy bocsásson meg neki és kifejtette, hogy a vádlott elcsavarta a fejét. Visszaküldötte az asszonyt a szüleikhez.

— **Beadta a vádlopert a felesége ellen,** amikor gyanút fogott? — Kérdezte a százados hadbíró.

— **Nem — felelte a panaszos — mert** akkor még nem voltak kézzel fogható bizonyítékaim. Mikor tetten értem a lakáson a feleségemet, a vádlottat alaposan elvertem, az asszonyt pedig kikergettem a házamból. A panaszos bemutatatta a feleségének hozzá írott egyik levelét, amelyben többek közt a következőket írja:

„Ha megbocsátsz nekem, a legboldogabb én leszek a földön. Tudom, hogy hibáztam és nagy fájdalmat okoztam neked, de azon leszek, hogy az ütött sebeket begyógyítsam.”

— **Van családja? —** kérdezte a bírő.

— **Hála istennek nincs — felelte a panaszos.** A feleségem mindig tisztességes asszony volt és most fel van dülva a családi boldogságom.

— Megértjük az fájdalmát — mondotta az elnök. — Igaza van és helyesen ítéli meg a dolgokat, a maga felelőségének elcsavarták a fejét.

A tanúk kihallgatása és a katonatörvényszék vádbeszéde után a vádlottat *bűnösnek mondták ki a házasságtörésben és négy heti fegyházra ítélték*, amelyet az utolsó hét napra át egyes zárkában köteles eltölteni. Súlyosbító körülménynek vették, hogy ő dulta fel a panaszos családi fészket.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az aradi zenekonzervatóriumba a beiratások szeptember hó 1-én megkezdődnek Műttermüller József igazgató, Szabadság-tér. 2987

* B. Szalay Aranka és B. Kefi Pál előrangú zeneintézete iránt nagyfokú érdeklődés mutatkozik. Az 1915—1916-iki tanévre már a szünetben többen beiratkoztak s a növendékek létszáma folyton szaporodik, ami fényes bizonyítéka az intézet életképességének. Az érdekeltek figyelmét felhívjuk, hogy a magán-ének tanszakkal kapcsolatosan színpadraképző operett tanfolyamot nyitottak. Ugyerre, valamint a zongora, hegedű, cimbalom stb. tanszakokra felvételnek kezdő és haladó növendékek. Beiratások egész nap eszközöltnének az intézet igazgatói irodájában. (Szabadság-tér 7. szám, II. emelet.) 3101

* Dr. Mezey Zsigmond, budapesti orsz. m. kir. zeneakadémiát végzett hegedűtanár és M. Zey Margit, budapesti nemzeti zenedét végzett okleveles zongoratanárnő zeneiskolájában (Andrássy-tér 8., II. em.) az 1915—16. tanévre a beiratások szeptember 1-én, másodikkán és harmadikkán történnek.

* Ivágorod elfoglalásának fölvételei az Apollóban. A kinematográfia fontos szerepet játszott ebben a nagy világháborúban: a harcok eseményeit élethűséggel megörökíteni azok számára, akiknek nem adatott meg, hogy tegyvereink dicső tényeinek részesei legyenek. Ivágorod, az orosz védővárak egyik legerősebbike romhalmazzá omlott össze a német 42-es és a mi 305 mozsarak lövegeinek pusztító hatása alatt. Eddig csak a rövid hivatalos jelentéseket és a haditudósítók színes leírásait olvastuk Ivágorod várának elfoglalásáról, de most a kinematográfia csodás technikájának segítségével az elpusztított várat a maga megrendítő valóságában látniuk előttünk az ostromló sereg dicső katonáival. Nem egy érdekes mozi-kép az, amit ma az Apolló-színház bemutatott, hanem az élő történelem, a világháború egyik legnagyobb és legfontosabb eseményének története. Utolsó helyig megtelt nézőtér csodálta meg az Apolló szenzációs harctéri filmét, amelyet még kedden és szerdán nézhet meg a közönség. 8

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

NE DOBJA EL

mult évi használt iskolakönyveit!!

ÁR ráfizetéssel
becserélem

az új tanévbéli bármely osztályura.

Décsi Géza könyvkereskedő
Arad, Forrai-u.

az esze rova. alatt közöltékert nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Augusztus hó 24-én, kedden

A hercegi titkár

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek

ZSIR

prima, egészséges ídel.

Szalonna

Burgonya

napi áron kapható

Kalmár Endrénéél
Arad, Asztalos Sándor- és
Chorin-utca sarok.
670. Telefon szám 670.

Mindenféle

nyomtatványok

izléses, osino kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában, József főherceg-ut 22.

Következő

ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Howard B.: A rejtelmes sziget, Andrejew Leonid: A hét akasz'ott, Franyó Zoltán: A kárpáti harcokról, Fehéri Armánd: A nyugati harctérről, Gábor Andor: A kozák, Sebők Imre: A Szaharában, Méray Horváth Károly: Amerika césárja, Br. Váradi Balogh György: Ahol az ágyu sról, Sz'kra: Es az, Haggard Rider: Ayecha visszatér, Lázár Miklós: Fronton, Kálnoki Isidor: Háborus tréfák, Landauer Béla: A nagy esztendő, Herceg Sarajevotól Lodzig, Lovik Károly: Egy elkésett lovag, Malonyay: A virtus, Szomaházy: Egy kém története, Möriz Zsigmond: Mese a zöld fűvön, Barabás Arthur: Kis mesék a csügedőknek, Karinthy Frigyes: Beszéljünk másról, Bródy Sándor: II. Fehérkönyv, Ambrus Zoltán: A lóparti gyilkosság, Koch: Az anyajegy, Knut Linke szerkesztő, Heyking: Csun, Zemplényiné: A leghatalmasabb érzés.

Kámetten: Melenier u Delphi: Chaufferette, das Modellmadel, Durr Max: Die Geschichte von Herr Steinhausers Uhr, Holländer Félix: Sturmwind im Westen, Bajor Johann: Ein Mann des Volkes, Michel Robert: Die Häuser an der Dammja, Jordan W. Die Sebalds, Birbaum Ottó Ju'us: Di Haare der heiligen Fringilla, Diers Marie: Das allzu gute Herz, Aram Kurt: Der Schatten, Jordan W. Die Sebalds, Boy Ed Ida: Ein Augenblick im Paradies, Richard Voss: Mit Weinkrub im Haar, Vollquartz Ingeborg: Peterzen und ihre Schwestern, Dahl: Der Zuchtmeister, Ballestrem: Weiße Tauben, Eden: Graf Alexis Bodiskov, Glyn: Drei Wochen, Harder: Thönerne Füße, Rachel: Bald bereit, Die heilige Riza, Werder: Im Inselmeer, Aage Madelung Die Gezeichneten, Zobelitz: Aus tiefem Schacht, Rasmussen: Was Frauen wollen, Schubert: Die Flucht nach Amerika, Hartwig: Haus Bickenbach, Zobelitz: Der Herr im Hause, Werder: Die Meistergeige, Harder: Erbsünde.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,
vagy füzetenként 20 fillér.

Legújabbak: Bogdán: Ha gondolsz az orgonákra, jázminokra, stb. Leopold: Ha bevohul a párom! Bodrogi: Ősszel virul, árvár virul... stb! Anyos: Ha megtátom elkerülöm... Gerzsó: Elmentek már a katonák, Dr. Kacsos: Piros élet — fehér álom! Leitner P.: Berugtam én rettentően, Leitner P.: Mindig csak váriak H. Klee: Honvédhuszár, Hetényi Heidlberg: Más jasi estén, Walzer.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Aradon.

2821

FIGYELEM!

Felhívjuk az ipari és gazdasági munkásoknak b. figyelmét, a mi kizárólagos **szabadalmazott** munkás öltönyeinkre és köpönyegeinkre. Elszá-
lithatatlan amerikai munkával, zsebek-
kel, álló és lehajlott gallérral ellátva, „**Pretória**” felirással, legjobb minőségű, valódi kék színben. Igen jó mosható, mindenféle
nagyágban. — Kizárólag csakis a feltalálónál

Szántó Mór és Társa férfi fiu és gyermek ruha telepén kapható ARAD,
színház-épület, földszint és emelet.

Ugyint fióktelepein: **Miskolc, Sátoraljaujhely, Szatmár, Máramarossziget, Osd, Salgótarján, Roxenyó és stb.** — Utánzástól
óvakodjunk. Szigoruan szabott ára az öltönynek és kabátnak darabonként 8 kor. — Mintákat bárhová bérmentve küldünk. 2787

Mocsorán Mihály

elsőrendű cipészete
Arad, Hunyadi-utca 3. sz.

Készít mindennemű uri, női és
gyermek-cipőket, jutányos áron.
Javítások gyorsan és pontosan
eszközöltetnek. 2818

Fiatallintelligens**segéd,**

ki a fűszer és csemege szak-
mában jártas 8110

felvétetik**Pfendt Jakabnál**

Temesvár, Józsefváros.

**Szőlő-
rothadás**

megakadályozására, valamint a
fürt peronospora és lisztharmit
által megtámadott fürtbetegségek
visszafejlesztésére, ajánljuk kiti-
nőnek bizonyult

Antisporin

védőszerünket. — 1 adag 100 liter
vízhez 2 korona.

Vojtek és Weisz
drogeria Aradon. 2841**Leánynevelő - intézet**

(Internátus)

Uri leányok részére.

Gondos nevelés.
Magántanulók
előkészítő tan-
folyama. Zene és
idegen nyelvek
oktatása. 2027

Arad,
József főherceg-ut 19.
Telefon 933.

Költözők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Gazdasági gépész,

hadmentes, ki gőzeke, valamint gazdasági villanytelep,
továbbá az összes gazdasági gépek kezelésében és szak-
szerű javításában kellő gyakorlattal és képzettséggel bir
s megfelelő vizsgákkal és bizonyítványokkal rendelkezik,

alkalmazást nyer

szeptember 15. belépésre

Vajda Zsigmond kunágotai gazdaságában.
u. p. Magyar-Bánhegyes. 8160

Gábor Miklós

csokoládé és cukorka gyári lerakata Arad, Andrassy-tér 18.
szám. Salac-utcai rész. Telefon szám 1059.

Kereskedők figyelmébe!

Legjobb minőségű **zöld kávé** 1 kg. K 4-20

pörkölt kávé kgja K 5-20

ab Arad raktár. 3101

Vidékre postán vagy vasuton utánvét mellett. 281

Izr. Fiuinternátus
Arad, Chorin Aron-utca 1.

Az intézet felvesz
gymnasium, reál,
polgári és elemi is-
kolai belakó és be-
járó tanulókat, egy-
szintén magántanuló-
kat, kik összevont
vizsgálatot is tehet-
nek. 2896

Gondos, családi nevelés. Al-
landó tanári felügyelet. Prospektus.

A gondos, jó munkájáról el-
ismert

harisnyakötőde

Andrassy-tér 20. szám

(Fischer Eliz palotában.) 1987

ajánlja magát a helybeli, mint
vidéki b. közönség figyelmébe.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**

legjutányosabb árakban kap-
hatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű- és játék-
áru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

Söracsarnok és étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy f. hó 15-én Aradon, Fábán-utca 1. szám alatt, a Balaton kávéház mellett
söracsarnokot és éttermet nyitottam. Abonenseket úgy az éttermembe, mint házakhoz kihordva elfogadok. — Jó étellekről és tisztán kezelt italokról állandóan gondoskodom. —

Naponta frissen csapott sör.

Valódi ménesi, magyarádi és kecskeméti borok. —

A n. é. közönség szives pártfogását kéri,
kiváló tisztelettel 2861

Csizmadia Vilmosné.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással felzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetéseket előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Margarettának levele ment. 8160

ELLÁTÁS.

Két iskolás leánykát vagy fiút teljes ellátással elvállalok, esetleg német oktatással és zongorahassználattal, keresztény háznál. Cim a kiadóhivatalban. 8148

2-3 iskolás fiút teljes ellátásra elfogadok, Hunyadi-utca 6. L.

ALKALMAZÁST NYER.

2 fiatal segédet keresek, kik a férfi, női és díszmű szakmában teljes jártassággal bírnak. Ssinházi Versenybász. 8146

Gyakornokot keres azonnali belépésre, helybeli bor és pálinka nagykereskedő cég. Ajánlatokat „Gyakornok” jelige alatt, a kiadóhivatalba kér. 8152

Pénzbesszédő ügynökök fix fizetés és magas jutalék mellett felvétetnek a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál Arad, József főherceg ut 9. sz. a. Nők is alkalmaztatnak. 8149

Keresek kádárműhelyem részére szakavatott józanéletű hadmentes kádármestert. Kimerítő ajánlatok „állandó 26” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 8151

Keresek egy fűszer és egy vasszakmában teljesen jártas románul is beszélő hadmentes kereskedő segédet. Kugel Sándor Brád, Hunyad m. 8182

Egy árvalány, ki vegyeskereskedésben már alkalmazva volt, felvétetik egy idősebb egyedül álló nőhöz. Ikr. előnyben részesül. Ajánlatok: Moskovits Hermáné, Gyulafehérvár intéződé. 8116

Jó fiu tanulóknak felvétetik Schönbrun Albert vegyeskereskedésében, Kétegyháza. 8140

ALKALMAZÁST KERES.

Nagyobb bérházban házmeesteri állást keres, gyermektelen házaspár. Cim a kiadóhivatalban. 8147

Gyakorlott pénztárnoknő, ki az irodai teendőkhöz jártas, állást keres. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kérek „Megbízható jellegre”. 8159

Fiatallétkorú dada ajánlkozok urul házhoz. Ertekezni kórház, szülészeti osztály. 8164

Óradékképes, teljesen munkabíró áll. nyugdíjas hivatalnok irodai, pénztárnoki, esetleg bizományi megbízatások elvállalására ajánlkozok. Megkeresést „Megbízható” címre a lap kiadóhivatalába kérem intézni. 8127

Béresgazdának vagy csősznek ajánlkozok jó bizonyítványokkal rendelkező közepkorú férfi. Cim Jánosnütz S.éf. Seprős, Rozványi puszt. 8054

Fiatallétkorú hivatalnok, jelenleg ipartelepénél alkalmazva, megfelelő állást keres, esetleg azonnali belépésre, is. Megkeresést „Ertekezni” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 8091

Gazdaságnőnek ajánlkozok fiatal intelligens nő, csekély díjazásért idősebb magános urhoz, esetleg plébániára, hová 7 éves fiacskáját is magával viheti. Cim a kiadóhivatalban. 8118

INGATLAN.

Pálos-Barackán 15 perenyire a motorhoz, 1 1/2 hold termő szőlő föld terméssel, teljesen felszerelve, kolnával, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 8145

Eladó egy jövedelmező földesintés ház, a Szabadság-tér közelében. Cim a kiadóhivatalban. 8144

Közép-utca 25/a. sz. jól jövedelmező ház, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet az Aradi Kereskedelmi Banknál. 8074

KIADÓ LAKÁS.

Butorosított utcai szoba (esetleg két szoba) fürdőszoba használattal azonnali kiadó, Luther-utca 2. II. emelet 12. 8158

Erzsébet királyné körút 18/a számú ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnali kiadó. 1648

Modern négyszobos, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török L.-u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Naponta friss libahúst és libaháját lehet kapni Fischer Samunál, Hunyadi-utca. 8187

Rövid szongora jókarban levő eladó. Cim a kiadóhivatalban. 8148

Szalámi Fleischer-féle. nagyban és kicsinyben kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 8076

Két vadászfegyver és egy browning előnyös feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban. 8189

Veszek uraktól leveleket férfi ruhát, utazó-éjszakai bundát, valamint használt butorokat a legmagasabb árban. B. eier Ignác, Szent Pál utca 12. 8085

Citrom olcsóbb mint a piacon, legfinomabb közlé, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 8044

Papírszalvéta 1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Kétzer főzött borseprő és törkölypálinka kapható; Barna Lajos borteremelőnél Pankotán. 8107

2 igaz-ló és 6 lóval való szerszám eladó. Arad, Erzsébet-körút 30. sz. a. 8128

ÜZLETEK.

Andrássy-tér 8. számú házban egy kisebb üzleteliség — különösen dohányüzletének alkalmas — azonnali kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

KÜLÖNFÉLE.

Vas-pénztársekretynek minden nagyságban vétetnek és eladatnak. Egy allig használt valódi Heim-féle Meidinger-kályha eladó. Modern irodaberendezés, több száz üres használt zsák, ellenőrző pénztár (Cas Register), egy allig használt Underwood rendszerű írógép jutányos áron kapható. Rubinstein Mór butorszállító, Minorita-palota. Ugyanitt egy jóhából való ügyes fiu irodagyakornokul felvétetik. 8188

Raktárnak vagy műhelynek alkalmas világos, 18 mtr. hosszú, 6 méter széles helyiség azonnal kiadó. Aranykéz-u. 7. 8168

Ninos többé lábizzadása, ha meghozatja az általam készített kitűnő hintőport, mely azonnal megszüntet minden büst. Különösen hadbavonulásoknak ajánlatos. 10 deka 80 fillér. Bitter M., Kisszenmiklós, Fő-utca 74. sz. 8155

A drága citromot teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1-2 evőkanálnyit egy pohár vízre adja a legpompásabb limonádét. 1 kiló ára 2.20 fillér. Legfinomabb hegyi mána-szörp kilója 2.40. Földes K. gyógyszer-tár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszer-tára Batthyányi-utca. 12

Göngyödinnye

véropiros uradalmi, ugyszintén szép érett paradicsom, valamint elsőrendű makói veres- és fekhagyma kicsinyben és nagyban kapható és ugy helyben mint vidékre, legolcsóbb napi árak mellett szállit

Káli Ferenc

zöldség- és gyümölcskereskedő Arad, Asztalos Sándor-utca 5. — Vidéki megrendeléseket aznap elszállitok. 2956

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete ARAD, Szabadság-tér. Telefon 9F4.

Nagyszerűen bevált a harc-téren kúrdoknál és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghülés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapóol. COMPOS.

Horgony-Pain-Expeller pótlóka.

Úvegje K-60, 1-40, 2-

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az Arany országhoz címzett Dr. Richter-féle gyógyszer-tárban, Prága I. Elisabeth-ut. 2.

Szaponkénti szétválasztás.

8809